

Siiskonen H. (2020). Yhteismetsät suomalaisessa yhteiskunta- ja metsäpolitiikassa 1880-luvulta 2020-luvulle. Metsätieteen aikakauskirja 2020-10393. Tutkimusartikkeli. 21 s. <https://doi.org/10.14214/ma.10393>

Liite L1.

Maanhankintalain nojalla perustettujen Rumon ja Paakin yhteismetsien vaiheet

Rumon yhteismetsä

Rumon yhteismetsä Pohjois-Karjalassa perustettiin vuonna 1950 maanhankintalain nojalla. Sen pinta-ala oli 2200 ha jakautuen 43 osakastilan kesken. Rumo haki vuoden 1971 lopulla maa- ja metsätalousministeriöstä lupaa yhteismetsän myyntiin. Myyntiluvan tarvetta perusteltiin osakkaiden ikääntymisellä ja maatalouden harjoittamisen lopettamisella. Anomuksen mukaan yli kolmasosa osakkaista oli lopettamassa maataloustuotannon. Yhteismetsän myynnistä saatavilla tuloilla maataloutta harjoittavien osakkaiden olisi mahdollista hankkia lisää viljelymaata ja uusia konekanta. Yhteismetsän ostajiksi oli kaavailtu joko Metsähallitusta tai metsäyhtiöitä. Maa- ja metsätalousministeriö eväsi vuoden 1973 alussa myyntiluvan. Päätöksen perusteluissa todettiin, ettei osakkaiden ikääntymistä voida pitää olennaisena olosuhteiden muuttumisena. Piirimetsälautakunnan lausunnossa korostettiin puolestaan, että yhteismetsän myynti olisi tehnyt osakastilat elinkelvottomiksi ja edistänyt kylän autoitumista (KA, MMA, Eh: 807/4353/1971). Osakkaiden tyytymättömyys yhteismetsäänsä kohtaan ei laantunut johtaen lopulta yhteismetsän myyntiin vuoden 2019 lopulla ruotsalaiselle sijoitusrahastolle (Yle uutiset 31.12.2019).

Paakin yhteismetsä

Paakin yhteismetsä Kainuussa perustettiin vuonna 1954 maanhankintalain nojalla. Sen pinta-ala oli 1700 ha jakautuen 27 osakastilan kesken. Paakki haki vuonna 1970 lupaa yhteismetsän myyntiin. Myyntiä perusteltiin Rumon tavoin osakastilojen viljelijöiden ikääntymisellä sekä yhteismetsän kaukaisella sijainnilla kantatiloista, mikä vaikeutti osakkaiden työssä käyntiä yhteismetsässä. Yhteismetsän taloudellista tuottoa pidettiin huonona ja tulevaisuuden tuottoja tulisivat verottamaan tarve ojittamiseen ja metsäautoteiden rakentamiseen. Yhteismetsän myynnistä saatavilla tuloilla konkurssiuhan alla olevat tilat voisivat välttää vararikon (KA, MMA, Eh: 713/ 883/1970). Maa- ja metsätalousministeriö eväsi tuolloin myyntiluvan, mutta yhteismetsä anoi vuonna 1996 uudelleen myyntilupaa. Osakkaiden määrä oli supistunut 20:een, kun yhteismetsä oli lunastanut osakastilojen yhteismetsäosuuksia ja anomushetkellä yhteismetsän lunastettaviksi oli tarjottu neljäsosa

yhteismetsän osuuksista. Tilakauppojen kautta yhteismetsän osakkaiksi olivat tulleet UPM-Kymmene ja Kainuun Osuuspankki. Myyntiä perusteltiin yhteismetsän alhaisilla tulevilla tuotoilla. Maa- ja metsätalousministeriö antoi luvan Paakin yhteismetsän myymiseksi yhtenä kokonaisuutena velkaantuneiden kantatilojen taloudellisen tilanteen helpottamiseksi (KA, MMA, Eh: 3597/65/1996).